

»NAŠ DOM« —

je družinski list za vse, zanimiv, poln slik in povesti. Vsako društvo ga ima, ogledj si ga! Lahko pa ti ga pošljemo tudi na ogled, piši upravi: Maribor, Koroška cesta 5.

roviča. Vlomilci so se potegnili v tobačni paviljon skozi izkopano luknjo. Invalid-trafficant ima 10.000 din škode.

3000 din ocenjena vlomilska škoda. Na koncu dr. Jerovškove ulice v Mariboru je dobila trgovina Ane Lakner nezaželjen nočni obisk, ki je povzročil na zgihu raznovrstnega blaga 3000 din škode.

Dober cerkveni pevec žrtev posurovelosti. Ivan Sivka, 22 letni kmečki sin iz Nove cerkve, in njegov 16 letni prijatelj Ivan Trobiš sta se peljala v temi s kolesi preko Hudinje proti Dobrni po nujnih opravilih. Na klanec blizu kapelice sta došla 19 letnega Konrada Črepinška iz Vizora. Črepinšek je vrgel Sivki pod kolo brez vzroka krepelce. Sivka je postal in je ošteval Črepinška, ker bi radi njegove nagnjivosti lahko nastala nesreča. Svarilo je divjaka tako razljutilo, da je nič hudega slutečega Sivka zabodel v sree in je ta izdihnil na mestu. Smrtno zabodeni je odslužil nedavno vojake, je bil dober cerkveni pev. ter radi svoje miroljubnosti obče priljubljen. Zločin je vzbudil obče ogorčenje.

Rop z grožnjo s samokresom. V okolici Vojnika stanuje Marija Vrečko, ki se je pred kratkim vrnila iz Amerike. Vrečkove sta se lotila v minulem tednu na večer dva maskirana neznanca in sta zahtevala od nje s samokresom denar. Vsa prestrašena ženska je ponudila tolovajema 100 din, a nista bila zadovoljna s prenizko vsoto. Eden je stražil z orožjem Vrečkovo, drugi je vse pretaknil po stanovanju in našel na 1500 din ter zlato zapestno uro. Roparja sta zginila v noč z omenjenim plenom.

Smrtnonevarna poškodba. Radi spora je zabodel delavec Janez Ostruh s Teharja 35 letnega cinkarniškega delavca Franca Inkret iz Slanc pri Teharju z nožem v trebuh tako, da so mu izstopila čreva. Smrtnonevarno poškodovanega so oddali v celjsko bolnišnico.

Tolovajski napad na kmečkega sejmarja. Jakob Škufca, že starejši posestnik iz Ratja, se je vračal s sejma na Vidmu pri Dobropoljah na Kranjskem. Na samotni cesti vrh hriba ga je napadel iz zasede kakih 30 let stari možki, ga podrl na tla, ga tolkel po glavi in ga skušal zadaviti. Po dolgem rujanju je tolovaju uspelo, da je izmaknil sejmarju izkupiček za vole v znesku 3300 din ter zginil.

Izpred sodišča

Brata obsojena radi izjalovljenega tolovajskega napada. Po zastrupljenju domačega psa sta v noči na 3. februar vdrla v hišo gostilničarja Karla Žerovnika v Loki pri Vojniku dva maskirana neznanca. Radi pritiska na kljuko spalnice se je zbudil krčmar, a že je začutil udarec na čelo. Skočil je iz postelje in prijel napadalca, ki je držal v eni roki električno svetilko, v drugi samokres, ki pa je odredel. Tolovaj je udaril Žerovnika s pištolo, vendar se ta ni udal, ampak je prišlo do rujanja, med katerim je izbil gostilničar neznanca svetilko in orožje. Žerovnikova žena se je lotila drugega vlomilca in zavpila: »Saj te poznam!« Na ta krik sta tolovaja zbežala. Radi opisanega napada sta bila v Celju 5. maja obsojena brata Franc in Rudolf Košec. Francu so prisodili 7 let in 6 mesecev, Rudolfu 6 let in 4 mesece ječe. Proti obsodbi je vložen priziv.

Slovenska Kraljina

Murska Sobota. Tukajšnji dekliški krožek proučavi 13. maja v prosvetni dvorani materin-

ski dan z akademijo »Slovenska matič. Na akademiji boste videli, koliko so se naša dekleta v zadnjem času naučila. Ker bo spored zelo pester, zato ne zamudite prilike, da ne bi v soboto, 13. maja, zvečer, odnosno v nedeljo nato ob petih popoldne posetili predstave. — Svoječasn napadalca na trafikantino Šoukal Irmo sta prejela zasluženo kazni. Eden je dobil eno leto in štiri mesece, drugi pa tri mesece strogega zapore. — V Nemčiji je dovoljeno nesti samo 30 srebrnih mark nemškega denarja, na kar se opozarjajo vsi, ki tozadevnih predpisov ne poznajo. — Zelja sezonskih delavcev se je uredila in jim je minister pošte pod št. 22.822-39 z dne 28. aprila dovolil polovično vožnjo na pošt-nem avtobusu. Ta ugodnost pa velja le takrat, ko potujejo v inozemstvo ob dnevu transporta, a delavci si morajo predhodno nabaviti na borzi dela objavo, na podlagi katere jim bo dovoljena polovična vožnja. — Kakor se sliši iz precej zanesljivih virov, bo ljubljanski Akademski pevski zbor 20. maja nastopil tudi v Murski Soboti na koncertu, katerega posejite v obilnem številu! Takrat bodo že vozili novi vlaki, zato bo udeležba omogočena tudi onim, ki se bodo pripeljali z vlakom. — Isti dan bo imela zborovanje tudi okr. organizacija Združenja jugoslov. učiteljev. — Nedavno je zavozil šofer Kunič Štefan iz Petkoveca na progi Hodoš—Ormož v vlačno zapornico ter jo zlomil. Sreča, da se ni zgodilo kaj hujšega. — Priprave za »Prekmurški tedenc so v polnem teku.

Peskovci. Ob koncu minulega meseca, 29. aprila, okrog dveh ponoči je izbruhnil pri posestniku in mlinarju Dašč Eriku takšen požar, kakršnega že dolgo nismo videli. Goreti je začelo v strojnici. Dotični dan so v mlinu namreč delali do polnoči in je med delom verjetno skočil kakšen ogorek, odnosno iskra med v bližini se nahajajoča drva, ki so se pozneje vnela in je od njih po mastnih tleh ogenj prešel tudi na leseno steno, ki je bila radi celodnevnega dela močno razgreta: mastna, zato je naglo gorela in tako je bil ves mlin v nekaj minutah v ogaju, ki ga je uničil skupno z vsem inventarjem. Škoda znaša samo pri mlinu nad 18.000 din. Toda razen-jajočim ognjenim zubljem ni bilo dovolj, da so

njo. Obupno jo je pogledal in s tresočim glasom rekel:

»Ne, ne, Nina! Za božjo voljo te prosim! Saj me vendar ne moreš po nedolžnem palniti v nesrečo!«

»Ha, ha, ha!« se je satansko zasmejala Nina. »Ne? Le poskusi govoriti in jaz prisežem na to, da si ti ubil Kazimira in si krivdo hotel name zvrniti.«

Štefan je uvidei, da z Nino ne bo nič opravil. Obraz mu je zagorel od jeze.

»Zaka? potem tudi mene takoj ne ubiješ, ko se tako razumeš na te stvari!« je zavpil. »Stori, kar hočeš! Jaz bom resnico govoril in videli bomo, komu bodo verovali.«

S temi besedami se je obrnil in naglo odšel.

Nina je jokaje hitela za njim in ga klicala. Ves pogum ji je pošel.

»Štefan, ostani! Ne zapusti me! Mene je strah! Štefan, nisem tako mislila, res ne. Vrne se in mi pomagaj! Bojim se, da ni umrl in če naju bodo našli tu, bodo oba zaprli.«

»Ne boj se! Kazimir je mrtev,« je trpko odvrnil Štefan. »Temelejito si opravila svoje delo.«

»Ne, ne, ni mrtev!« je zaječala Nina. »Nekaj je v njem, kar noče umreti. Krogle ga niso mogle ubiti. Štefan, bojim se, da bo ostal živ in naju bo oba obtožil...«

»Ali si zblaznela, da tako misliš! Ta človek je že mrtev.«

»Ne, ne!« se je tresla Nina. »Pojdi z menoj in pogledj! Oh, groza!«

Hotela je prijeti Štefana za roko, da bi ga peljala nazaj k truplu. Ta se je odmaknil in zavpil:

»Pojdi k vragu, kamor spadaš! Bog te kaznuj, satanska zloba!«

Zavil je na stezo in izginil med grmovjem. Nina mu je naglo sledila. Tako sta se vrnila v mesto na isti način kakor sta prišla. Razlika je bila ta, da je prej Nina šla spredaj, sedaj pa je bilo obratno.

Ko sta prišla do križišča cestne železnice, je ravno privozil voz, ki je šel proti Sv. Patriku. Štefan se je spomnil, da se mora vrniti v gostilno. Čut samobrambe ga je silil, naj zbeži iz tega groznega ozračja. Naglo je skočil na stopnico in voz je v naslednjem trenutku odropotal z njim.

Pozneje se ni spomnil ničesar, kar se je med potjo zgodilo. Le to si je zapomnil, da se je svet vrtel z njim in da se je ko pijan vrnil v točilnico.

V gostilni je bil ves dan velik promet. Štefan je imel polne roke dela in tako se je spomin na grozni dogodek nekam odmaknil. Nazadnje se mu je zdelo, da je imel le sanje, o katerih se bo kmalu izkazalo, da niso resnične. V točilnici se je počutil varnega.

Tako je dan minul. Popoldne ob petih je hotel Štefan oditi za trenutek iz točilnice. V prostoru je nenadoma zavladal molk. Štefan je začudeno pogledal po pivcih. Prebledel je. Pri vratih je zagledal dva močna detektiva, ki sta se mu naglo bližala. Preden se je mogel premakniti, sta že stala pred njim. Prijela sta ga vsak za eno roko in eden izmed njiju je dejal:

se je starost pomaknila višje, iz česar sledi, kako je resno vprašanje Danske glede na to, da je več in več starcev. Celo na deželi ni mogoče govoriti o kakih rojstnih prebitkih. Leta 1920 se je na Danskem rodilo ra vsakih 1000 ljudi še 23,7 ljudi, a leta 1937 samo še 16,2 osebi. Po nekaterih podeželskih krajih so imeli leta 1922 še 1055 rojstnega prebitka, a leta 1937 samo še 312.

Lonce zlatnikov na njivi

Iz Varšave poročajo, da so našli na neki njivi v bližini poljske prestolnice v globini pol metra pod zemljo lonce, ki je bil do roba napolnjen z zlatniki iz let 1760 do 1806. Cekinov so našli tri sto. Najdba predstavlja veliko vrednost.

uničili mlin, temveč so zajeli tudi stanovanjsko in gospodarsko poslopje, s katerim je zgorelo 67 stotov žita, oljarna s stiskalnico za olje, 250 kg bučnega olja, 100 litrov vina, pet svinj, vse košči, slamoreznica, dve žagi cirkularni, več kuhičnih metrov izdelanega hrastovega lesa, novo kolo, 300 kg moke ter mnogo drugih h gospodarstvu spadajočih stvari. Skupna škoda, ki je le deloma krita z zavarovalnino, znaša okrog 220.000 din. Požar je opazil mlinarski pomočnik, ki je v spanju zaslišal neko prasketanje, zato je šel pogledat, kaj se godi ter je na svoje veliko začudenje zapazil, da gori mlin. Takoj je zbudil Daičovo družino in Lajnsčeka, ki je spal v mlinu, tako da so si vsi skupaj komaj rešili golo življenje. Gasilci so komaj rešili konja, kravo in eno svinjo z mladiči ter nekaj stanovanjske in kuhinjske opreme.

Turnišče. Zadnje čase se je pri nas slišalo mnogo pritožb in godrnjanja, češ da so delavci lendavskega okraja pri razdeljevanju pogodb in pri sprejemanju na sezonsko delo pri borzi dela zapostavljeni pred delavstvom soboškega okraja. Njihove pritožbe so bile deloma utemeljene in resnične, zato so se gospodje, ki se s tem pečajo, zavzeli tudi zanje in upamo, da ne bo več pritožb.

Rogaševci. Ob priliki proščenja pri Sv. Jurju je tukajšnji gostilničar priredil plesno veselico, na katero je prišlo precej fantov iz bližnje in daljnje okolice že v opitem stanju, zato so nekateri vročekrvneži razbili vse, kar jim je prišlo pod roke, a drugi vpili kot bi zblazneli. Radi navedenih dejstev je bila veselica prekinjena, razgrajati odstranjeni, a kolovodje neredov so bili prepeljani v varen pristan, kjer lahko nemoteno premišljajo svoje junaštvo, ki so ga storili sebi v posmeh.

Nedelica. Naša vas je prav za prav majhna, a vendar je že iz nje izšlo precej izobraženec. Pred dnevi je na pravni fakulteti univerze kralja Aleksandra v Ljubljani diplomiral naš rojak Lebar Štefan. Častitamo mu! — V nedeljo, 30. aprila, smo pokopali Zver Jožefa, ki se je v cvetu mladosti moral ločiti s tega sveta. Lani se je ob neki priliki hudo prehladil in od tistega časa je stalno bolehal, dokler ga smrt ni rešila vsega

trpljenja. Naj počiva v miru, a preostalim naše sožalje!

Truje. Hozjan Ignac, ki je svojočasno na Hotizi udaril s kolom z lendavskega sejma vračajočega se Horvat Ignaca iz Polane, ki je radi tega umrl, je bil obsojen na okrožnem sodišču v Murski Soboti na štiri leta robije in na 12.000 din odškodnine. Kazen je zato tako mila, ker uboj ni bil premišljen in namenoma storjen, temveč se je zgodil nesrečen slučaj.

Markiševci. Zelo je razburila tukajšnje prebivalstvo vest, da je 2. maja v zgodnjih večernih urah nekdo streljal skozi zaprto okno na Cipotovo družino, ki se je v kuhinji razgovarjala. Ker je bilo okno zaprto, strel ni nikogar zadel in ni bilo druge nesreče, da so radi velikega zračnega pritiska na oknu popokale vse šipe. Strelca so

orožniki izeledili ter ga izročili okrožnemu sodišču v Murski Soboti.

Krog. V četrtek, 4. maja, smo pri nas imeli letno proščenje sv. Florijana in domači praznik, ki smo ga praznovali zelo slovesno. Čeprav sta bili tudi dve veselici, ni bilo nobenega nemira, kar je lepo za naše fante.

Srednja Bistrica. Pred kratkim se je pri nas raznesla vest, da je v globoki jami neki mož zastrupil svojo ženo. Začeli so se zanimati, če je vest resnična, in so kmalu zvedeli, da je, ker je mož dejanje priznal.

Dobrovnik. Našim orožnikom se je posrečilo izslediti tatove, ki so dolgo v bližnji in daljnji okolici kradli, kar jim je prišlo pod roke. Storiteli so že svoja tatinska dejanja priznali, zato se bodo zagovarjali pred sodiščem.

Društvene vesti

Vurberg. Ko bomo polagali zadnje cvetje na šmarčni oltar naše nebeške Matere, bo naša mladina postavila še šopek ljubezni in zahvale pred tron slovenskih mater. Binkoštni ponedeljek bo za našo faro odmeval v proslavi materskega dne. Zato toplo vabimo vse matere v župniji in vse, ki jih znate prav spoštovati in ljubiti ter se zavedate do njih svoje velike obdolžitve, da se te prisrčne proslave udeležite. Proslava obsega tragedijo »Ljubezen zmaguje«, petje, deklamacije s primernim govorom gospodične iz Maribora. Pričetek po večernicah.

Nekaj navodil udeležencem Prosvetnega tabora v Slov. Bistrici. Še tri tedne in 4. junij bo tu. Priprave so že v polnem teku, da ta tabor ne bo zastajal za drugimi tovrstnimi slovenskimi prireditvami. Splošni uspeh pa je največ odvisen od udeležencev samih, ki bodo s svojim številom in discipliniranostjo mnogo pripomogli k neizbrisnemu vtisu. Pripravljalni odbor poziva voz-

nike, naj za ta dan zaprežejo in na okrašenih vozovih pripeljejo svoje domače in sosedje. Dekleta in žene, ki imate narodne obleke, nikar ne ostajajte ta dan z njimi doma! Dobrodošli bodo tudi konjeniki, ki se naj pridružijo našim fantom na čelu spreveda. Razume se, da bodo v sprevedu imeli svoj oddelek tudi naši kolesarji s šopki na kolesih. Kolesa boste shranili na telovadišču fantovskega odseka. Poskrbljeno bo tudi za hrano opoldne. Govore bomo razširjali z zvočnikom. Skratka: lepo bo in veselo!

Črešnjevec pri Slov. Bistrici. Samo nekaj dni nas še loči od telovadnega nastopa, katerega priredi slovenjebistriško okrožje fantovskih odsekov in dekliških krožkov na našem letnem telovadišču. Vabimo vse prijatelje naše mladine, da pridejo 21. maja na naš črešnjevski hrib.

Potzela. Za tombolo, katero priredi naše Prosvetno društvo in ki bo do sedaj največja v Savinjski dolini, je vedno večje zanimanje. Vedno

Mladinski tabor v Mariboru od 29. junija do 2. julija 1939

Nos te izdaja

Svoj nos pogledj! V zadnjem času prerokujejo človekov značaj celo po nosu. Velik nos, pravijo novi »učenjaki«, pomeni dober značaj. Po značaju slabi ljudje imajo majhne nosove. Če je gornji del nosu bolj razvit od konca, so duhovne lastnosti močnejše od čustvenih. Ljudje močne volje in precejšnje nestrpnosti imajo orlovske nosove, potlačen nos priča o neiskrenosti, vihravosti in lokavosti. Oster nos dokazuje prepirljivost. Dolge nosove imajo ljudje, ki jih radi vtikajo v tuje zadeve. Debele nosove nosijo ljudje, ki so nagnjeni k gmotnim skrbem in jim je užitek nad vse. Rdeči nosovi pa svoje nosilce že po barvi izdajajo. — Torej: pogledj svoj nos!

»Štefan, pojdimo!«

Močje je šel. Ko so se vrata zaprla za njim, je zaslišal, da je v gostilni spet zavladao prejšnji živžav.

11.

Kazimir je silno trpel. Ni se mogel dvigniti in klicati. Moči so mu vse bolj pešale in je s strahom mislil na to, da bo moral umreti. Rane so pekle, v glavi je čutil hude bolečine. Najhuje pa je bilo to, da ga je mučila žeja. Čez nekaj časa je zgubil zavest.

Ko se mu je proti večeru zavest vrnila, ga je spet začela mučiti misel, da bo kmalu umrl. Ta misel ga je navdala z obupom in sovraštvom. Sklenil je, da se bo maščeval. Z velikim naporom je poiskal v žepu svinčnik in kos papirja in je v litvanskem jeziku napisal:

»Nina Mateskas, od tvoje roke zadet bom moral umreti. Povejte Stanislavu! Pisano v petek zvečer. Jaz Kaz. Pav...«

Stanislav je bil mesar in član iste prostozidarske lože ko Kazimir. Umirajoči je njemu hotel izročiti maščevanje. Upal je, da bo prej ali slej kdo prišel k smreki ter bo našel njega in vrstice. V mraku je ranjenec spet izgubil zavest.

Ranjenec se je šele zjutraj spet zavedel. Zehlo ga je. Noge so bile otrple od mraza. Kakor v polsnu je slišal s ceste vpitje in ukanje pastirjev. K njemu ni prišel nihče. Svet se je začel vrteti z njim. Na posled je prišla Nina. Z njo je bil Štefan.

Ko se je v soboto popoldne spet zavedel, je stal ob njem mirovni sodnik Grenhut.

Grenhutov sin je zjutraj slišal strele, a je mislil, da so streljali lovci. A ko je popoldne spet hodil v bližini, se mu je zdelo, da od nekod sliši stokanje. Začel je iskati in našel je na Kazimira.

Ranjenec je s težavo izustil besedo:

»Vodo!«

Grenhut je odhitel k reki, da bi v klobuku prinesel vodo. Med skalami je na srečo našel staro vedro. Zajel je vodo in se naglo vrnil k nesrečnemu. Z roko je dvignil Kazimirovo glavo in nastavil vedro k njegovim ustnicam. Trpin je hlastno požiral. Ko se je napil, je položil Grenhut njegovo glavo na prejšnje mesto. Nato je tekkel na cesto in začel klicati.

Kmalu se je zbralo okrog njega nekaj ljudi. Grenhut je povedal, kaj se je zgodilo, nakar se je vest z bliskovito naglico začela širiti. Ljudje so od vseh strani vreli skupaj. Kmalu se je pripeljal tudi poveljnik mestne policije. Za njim je pridrvel reševalni avtomobil.

Vsa množica je drla za Grenhutom. V prvi vrsti so šli poveljnik, reševalci in poročevalec krajevnega dnevnika.

Pol ure nato je Kazimir ležal v bolnišnici. Bil je povit ko kaka mumija. Z močnim žganjem so ga toliko spravili k sebi, da je mogel dati kratko izpoved oblastnemu zdravniku. Nato je izgubil zavest.

(Dalje stedi)